

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Abonementna za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.952.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 6. aprila 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 41.

Poljedelstvo in industrija.

Naša država je v pravem pomenu besede agrarna država. Vsakdo vsled tega uvideva, da mora v prvi vrsti skrbeti za poljedelstvo. Vprašanje pa je, če bo poljedelstvu pomagano s tem, da se ugodni v zadnjem času tako pogosto pojavljajočim se zahtevam, naj se zniža carina na industrijske predmete, ne glede na posledice, ki bi jih imelo tako znižanje za posamezne industrijske panoge.

Nikaka tajnost ni, da naše poljedelstvo ni na višku, splošno se priznava, da naše poljedelstvo navzlic dobri zemlji in ugodnemu podnebnju ni tako donosno, kakor v drugih državah z veliko neugodnejšimi klimatičnimi prilikami. In to je eden glavnih vzrokov, da z našo agrarno produkcijo ne moremo z uspehom tekmovali na tujih, pa tudi ne na domačih tržiščih. Ako bi se kdo potrudil in ugotovil, koliko izda poljedelec vsako leto za doma izdelane in s carino zaščitene potrebščine, n. pr. za kovinske izdelke, bi se morali čuditi nad neznanostjo te vrste izdatkov, hkratu pa priznati, da bi še tako izdatno znižanje carin ne izboljšalo položaja.

Prezreti se pa tudi ne sme, da so veliki predeli v naši državi, ki nimajo ali sploh nobenega poljedelstva, ali pa tako neznanost, da resno ne pride v poštev. V teh predelih je prebivalstvo skoro s 100% navezano na industrijo. Brez industrije bi ne imelo niti sredstev za preživljanje, niti možnosti za zaslužek. V čim modernejšo smer se razvija naše poljedelstvo, tem več in tem cenejše produkcija, potrebuje pa tudi tem manj delavcev. Ni dvoma, da bi bilo veliko število prebivalcev, posebno v nerodovitnih krajih, prisiljeno, da se izseli, ako bi mu industrija ne nudila prilike za zaslužek. Veliko se govori in piše o visoki carinski zaščiti, katero uživajo posamezne industrijske panoge, večkrat se preračunava, koliko odstotkov znaša carina napram tržni ceni, vendar se pa skoro praviloma nikdar ne upošteva tudi carin za pomožna sredstva, ki industrijo izdatno obremenjujejo. Ravno te carine so večinoma povod za višjo carinsko zaščito finalnih produktov. Tudi se pri teh računih nikdar ne preiskuje, ali in v kateri meri se carina izrablja. Pri takih preiskavah bi se moglo pri velikem številu predmetov ugotoviti, da industrija zasleduje politiko cen, ki je tudi v interesu in v prilogo odjemalcev.

Carina se namreč izrablja le deloma in še takrat edino radi tega, da se prepreči uvazanje tujih izdelkov in z večjo produkcijo pocieni lastne stroške. Vsled tega more industrija zaposliti izdatno več delavcev, odjemalci pa dobe blago po primerno nizki ceni. Argumenti, ki se tako radi navajajo, da so carine za sirovine in pomožne produkte, katere porablja industrija, izdatno nižje nego za finalne produkte, so pravilni in tudi razumljivi. S čim manjšim delom je obremenjen produkt, tem nižje so po celem svetu tudi carine in čim bolj je obdelano blago, tem izdatnejše se dvigajo v vsaki pravilno sestavljeni carinski tarifi tudi carine, da zaščitijo delo in pri obdelavi zaposleno delavstvo.

Nič bi ne bilo bolj napačnega, nego voditi carinsko politiko, ki naj že itak težko obremenjeni industriji odzame eksistenčno možnost. V tem primeru bi ostalo stotisoče ljudi brez

kruha. Padli bi v breme državi ali bi se morali izseliti, ne da bi bilo s tem poljedelstvu količkej pomagano. Pač pa bi to poljedelstvu škodovalo, ker bi se tolikim prebivalcem odzvela možnost, da si nabavijo najnujnejše življenske potrebščine, med katere spadajo v prvi vrsti ravno poljedelski pridelki. Poljedelstvo samo ni v položaju, da zaposli vse prebivalstvo in mu tudi ne more nuditi zaslužka, radi tega je pospeševanje industrijskega razvoja še veliko bolj potrebno, nego je bilo do sedaj.

Zadnje čase so pri nas senzacije o načrtih na gospodarskem polju na dnevnem redu. Take vesti ne učinkujejo dobro v širši javnosti, osobito ne v inozemstvu, ki je zlasti v svojih podjetniških krogih zelo plaho in previdno. Kdo bo investiral v deželi, kjer se tako na lahko roko napovedujejo vsakovrstne v dno segajoče novotarije.

Naše čipke in razstava v Barceloni.

Veliki teden smo imeli v Ljubljani na Drž. osrednjem zavodu za ženski domači obrt, Turjaški trg, zelo lepo razstavo čipkarskih izdelkov. Obisk je bil zelo velik. Mogel bi pa biti še večji. Toda naše občinstvo se vedno raje prav bizantinsko klanja vsemu, kar je tuje, nima pa pravega spoštovanja do dela domačih rok. Razstavljeni so bili poleg umetniških izdelkov tudi tržni izdelki, ki jih je pri nas za par milijonov in ki se izvažajo. Razstava je pokazala, kako naj bi se razstavilo v Barceloni, da pridejo jugoslovanski čipkarski izdelki do veljave in najdajo mogoče tudi kupca. Poznavalci te stroke zahtevajo odločno, da se v Barceloni napravi oddelek za čipke za sebe. Ta zahteva je popolnoma utemeljena in se ji pridružujemo tudi mi in to tembolj, ker nismo na razstavi v Parizu leta 1925 dosegli s čipkami zaželjenega uspeha prav radi tega, ker je bil ta oddelek popolnoma potisnjen v kot.

Čipkarstvo je v naši državi važen vir dohodkov, ker zasluje vsaj čez zimo okoli 10.000 žen in deklet po pasivnih krajih Slovenije, nekaterih dalmatinskih otokih (Pag, Hvar), Bosne in Južne Srbije. Letna produkcija bi pri urejeni čipkarski trgovini lahko dosegla vrednost 25 milijonov dinarjev, kar znači za naš skromen ženski svet gospodarsko pasivnih krajev že malo bogastvo. Zato je zahteva po lastnem oddelku za čipkarstvo na razstavi v Barceloni popolnoma upravičena. Pri izbiri blaga za razstavo naj ne bode edino mero-dajna umetniška stran vzorcev, ampak naj se da čimveč prilike, da se razstavi povprečno tržno blago, ki ga imajo naši trgovci dovolj v zalogi. V te svrhe je bil izdelan velik reprezentativen album naših čipk, ki se v masah producirajo pri nas in temu albumu je dodan tudi cenik in imenik čipkarskih trgovcev. S tem je opravljen Drž. osrednji zavod za ženski domači obrt veliko in trgovsko propagando za naše izdelke in omogočil vsakemu posameznemu trgovcu priti popolnoma brezplačno tudi do uspehov propagande. Pripravljeno je torej z naše strani vse in naša dolžnost je samo, da zahtevamo od mero-dajnih mest popolne garancije, da se na razstavi v Barceloni uredi trgovski oddelek za čipkarstvo, ker je le tako pričakovati, da pride ta grana našega domačega obrta do zaželjenega uspeha.

Dr. Fran Windischer:

Ob 60-letnici našega mojstra Riharda Jakopiča.

Starejšina naših slikarjev, mojster Rihard Jakopič je imel moje srčne simpatije dolgo prej, nego sva se osebno poznala. Že kot dijak sem z iskrenim zanimanjem sledil njegovo delo in stremljenje. Ko sva si pred mnogo leti segla v roko, je bil tisti trenutek duhovni spoj gotov. Od tistihmal sem vedno srečen, kadar prideva v razgovor. Rihard Jakopič je meni nepogrešen del naše kulturne Ljubljane, dobri duh slovenskega okolja. Rad se pozdravim z njim, porte-bonheur mi je kakor deklinam mlad dimnikar z omelcem. Ljuba mi je njegova mehkost, njegova rahlost in njegova dobrosrčnost. Všeč mi je njegova skromnost in tiha ponosnost. S pravo slovensko potrpežljivostjo je zmagovalno dopolnil mučeništvo slovenskega umetnika. Priboril si je veliko priznanje in ima sloves njegov mogočno donišče. Nisem še slišal iz njegovih ust trde besede in ne zlohotne sodbe. Odličen sloves in širna slava ga nista prevzela. Mnogo sva govorila o naši umetnosti in o naših umetnikih, pa tudi kadar sva govorila praktične stvari, je o drugih vedno pravil z ljubeznijo in dobro-

hotnostjo ter z obzirnostjo tistih, ki jim je zaupana skrb za druge, pa morajo misliti na celoto.

Dolga leta sem si želel imeti pri sebi in okoli sebe nekaj njegovih slik. In me je srce bolelo, ko sem videl pred leti na Sv. Petra cesti med šaro vsakdanjosti njegovo sliko cerkve, ki ga je vabila kot predmet in problem od rane mladosti. Doma in v uradu so mi sedaj njegove slike ljubi penatje. Biseri so, ki te saj za trenutek odvedejo iz vsakdanjosti brez duše in srca, da posanjaš pod »Belimi gabri« s plavo deklico ali se zaupaš samo naši Savi preko samo naše zemlje vse dol do Belgrada.

Lani sem si želel, ne vedoč za zasluženi letošnji jubilej srečno ustvarjajočega dela, našega mojstra Riharda Jakopiča v olju iz roke prijatelja Ivana Vavpotiča. Lepa misel lani ni meso postala, pa se morda ipak letos zgosti v posrečeno sliko.

Spoštovanemu prijatelju in starešini naših slikarjev, velikemu mojstru Rihardu Jakopiču srčna hvala za vse lepe ure tihega uživanja, pa zdravo in vedro bodočnost!

Za ustanovitev tekstilne šole v Kranju.

V četrtek popoldne se je vršila v prostorih ljubljanske oblasne samouprave v Ljubljani anketa za ustanovitev tekstilne šole. Anketa je predsedoval komisar oblasne samouprave g. dr. M. Natlačen, a prisostvovali so ji kot poročevalci g. dr. J. Adlešič, nadalje zastopnik ministrstva trgovine in industrije načelnik g. Korenič, inspektor strokovnih šol v Sloveniji g. Presl, predsednik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Jelačin s tajnikom g. dr. Plessom, nadalje tajnik Zveze industrijev g. dr. A. Golia, zastopniki tekstilne industrije gg. ing. Hribar, Sirc, Horwitz, Saboty, župan mestne občine Kranj g. Pirce ter zastopnik mariborske oblasne samouprave.

Po otvoritvi ankete je podal g. dr. J. Adlešič obširen referat, v katerem je predvsem orisal položaj, ki ga zavzema domači živelj v obrti in industriji, kjer je poklican, da izvršuje samo najtežja dela, dočim je vodstvo v tujih rokah. Žalostno sliko nudi v tem oziru zlasti položaj našega delavca v tekstilni industriji. Slovenski delavec je povsod, kjer se mu je dala prilika, dokazal, da ima vse predpogoje, da postane ne samo najboljši predelavec, ampak tudi vodja, inicijator in dober organizator podjetja. Zato je neobhodno potrebno, da se nudi našemu testilnemu delavcu prilika, da se v stroko teoretično in praktično poglubi. G. dr. Adlešič je v svojih nadaljnjih izvajanjih podčrtal potrebo o ustanovitvi take šole v Kranju, kjer se v zadnjih letih tako intenzivno razvija tekstilna industrija. Za uresničitev ideje naj se osnuje kuratorij, ki naj vodi vsa pripravljalna dela.

Načelnik ministrstva g. Korenič je nato podal nekaj zanimivih informacij o svojem študijskem potovanju po Češkoslovaški, kamor je bil poslan z nalogo, da prouči ustroj tekstilnih in kožarskih šol. Zagotavlja, da bo ministrstvo trgovine in industrije po svojih najboljših močeh skrbelo za dober uspeh nove šole. Kuratorij naj ostane stalna ustanova z nalogo, da

skrbi za redno upravo šole. Pri šoli naj se ustanovi tudi kemični laboratorij za znanstveno preiskavo materialov. Ustanovi naj se predvsem tkalska šola. V šolo naj bi bili pripuščeni samo absolventi meščanskih šol ali 4 razredov srednjih šol. Dokler ne bo imeša šola vseh potrebnih učnih pripomočkov na razpolago, naj se ne otvori. Zato naj se ne določi termin otvoritve pred septembrom 1930.

Predsednik Zbornice TOI g. Ivan Jelačin je v daljšem govoru dal duška svojemu zadovoljstvu, da se vprašanje ustanovitve tekstilne šole v Sloveniji bliža končni in pozitivni rešitvi. Potreba po taki šoli je postala v zadnjem času tako pereča, da se z ustanovitvijo šole ne sme več odlagati. Zato je tudi Zbornica TOI o tem predmetu razpravljala na svoji plenarni seji junija 1928. Na spomenico, ki jo je poslala ministrstvu v zmislu sklepa te seje, je prejela Zbornica letos januarja meseca rešenje s konkretnimi vprašanji. Isto rešenje je bilo poslano tudi mestni občini kranjski, ki je za realizacijo tega vprašanja žrtvovala že mnogo truda in je tudi to pot glede na stavljenе zahteve ministrstva pokazala svojo najboljšo voljo. V odgovoru, ki ga je dala ministrstvu, izjavlja, da prevzame stroške za kurjavo in razsvetlavo in da ima tudi že pripravno novo poslopje na razpolago, za katero bo pa seveda treba plačati najemnino, ker je last mestne hranilnice. S tem so bili položeni temelji za realizacijo načrta in če je danes sklicala ljubljanska samouprava anketo, da realizacijo pospeši, nas mora to vse najiskrenejše veseliti in bo naloga vseh prizadetih, da oblasno samoupravo pri tem njenem delu najuspešnejše podpiramo. Občina Kranj se že dolgo bori za to šolo. Tudi predstavlja Kranj danes center naše tekstilne industrije, zato naj se šola ustanovi v Kranju.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je g. Jelačin povdarjal, da se bo morala uporabiti pri sprejemu v šolo, kakor tudi v šoli sami največja strogost, da bodo postali absolventi te šole pravi

pionirji naše industrije. Pred vojno smo imeli v Ljubljani Mahrovo trgovsko šolo, ki je po svojem ustroju zaslovela daleč po svetu in kdor potuje danes po Balkanu, bo našel gotovo v vsakem večjem trgovskem centru kakoga absolutenta te šole. Vzgjajala nam je najboljša trgovca. Žal, da se ni našel po prevratu človek, ki bi mogel to koristno ustanovo prevzeti in ji omogočiti nadaljno vzdrževanje, ker bi bil tak zavod pravi blagor za naš trgovski naraščaj.

Kar se tiče kuratorija povdarja g. Jelačin, da se mora prepustiti prizadetim korporacijam, da same določijo svoje zastopnike v kuratoriju. Končno povdarja, da ne more nikdo več dvomiti, da bo s pomočjo oblasti prišlo čimprej do ustanovitve te prepotrebne šole, ki bo nam vsem v največjo korist.

Industrijalec g. Fran Sirc iz Kranja je nato poročal o vtisih, ki jih je dobil na svojem nedavnem potovanju po Češkem. Prof. inž. Bohumil Vlček, bivši inspektor vseh tekstilnih šol na Češkem in sedaj profesor na tekstilnem oddelku tehnične visoke šole v Brnu, ki slovi kot najboljši poznavalec te stroke, je ponudil svojo pomoč in nasvete pri organizaciji naše šole, kakor tudi pri izbihi učnih moči.

Nato je kranjski župan g. Pirc podal historijat vprašanja in poročal o vseh akcijah, ki jih je izvedla občina, da bi končno prišlo do zaželjene šole. Vse akcije so bile doslej brez uspeha, vsak trud zaman. Občina bo primorana zidati novo ljudsko šolo, za katero bo treba 4 in pol do 5 milijonov dinarjev, zato ne more prevzeti pri tekstilni šoli poleg stroškov za kurjavo in razsvetlavo še drugih bremen.

G. župan se zahvaljuje vsem faktorjem, ki se prizadevajo za ustanovitev te šole in jih prosi še za nadaljno pomoč do definitivne ustanovitve.

Tajnik Zveze industrijev g. dr. Golia izraža pomisleke proti temu, da bi se sredstva za ustanovitev in vzdrževanje šole zbirala potom prostovoljnih darov posameznih podjetij. Zagotoviti je treba stalne vire, da ne pride akcija že v začetku do težav. Glede mesta ustanovitve pravi, da zahtevajo nekatera podjetja, naj se šola ustanovi v kakem nevtralnem kraju. Ustanovitev in obstoj šole naj se zagamči potom zakona.

Na izvajanju g. dr. Golie je izjavil komisar g. dr. Natlačen, da bo podlagla za ustanovitev in obstoj šole posebna uredba in da bo oblastna samo-

uprava brezpogojno skrbela za to, da se šola gotovo ustanovi in da se bo tudi redno vzdrževala.

Razvila se je debata, katere so se udeležili skoro vsi navzoči. Po končani debati ugotovi g. dr. Adlešič, da je prišla anketa do naslednjih soglasnih zaključkov: Ustanovi se tkalska šola v Kranju, ki naj začne s poukom septembra 1930. Oblastna samouprava izdela načrt statuta za kuratorij, ki bo poslan vsem prizadetim organizacijam v izjavo.

Nato je komisar g. dr. Natlačen zaključil anketo in se zahvalil vsem za sodelovanje, zlasti se je tudi zahvalil mariborski oblastni samoupravi, ki je poslala na anketo svojega zastopnika in ki je izjavila, da bo pri ustanovitvi šole radevolje pomagala.

POTRDILA O KONKURENČNI SPOSOBNOSTI PRI DRŽAVNIH NABAVAH.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja na novo naredbo g. ministra trgovine in industrije z dne 13. marca 1929, pod številko 3872/II., glede izdajanja potrdil o konkurenčni sposobnosti za državne licitacije. V smislu te naredbe je v potrdilih, katere izdaja zbornica, za udeležbo na licitacijah navesti: 1. s katerim odlokom, kedaj in pod katero številko je bila tvrdka, ki se hoče udeležiti ofertalne licitacije, sodno protokolirana; 2. od katere obrtne oblasti, kedaj in pod katero številko ji je bil izdan obrtni list. Pri tvrdkah, ki niso sodno protokolirane, ker po zakonu niso dolžne biti sodno protokolirane, je treba to v potrdilu posebej navesti. V potrdilu mora zbornica tudi navesti, da je tvrdka nesumljivo neoporečna, zanesljiva, stanovitna in vztrajna v vsakem poslu, ki ga prevzame ter da je kvalitativno in materijalno sposobna za popolno izvršitev dotične nabave, kar je v potrdilu še posebej poudariti. Po navedenem je navesti za vsak konkreten primer tudi predmet in količino nabavke ter državno ustanovo, za katero je dotična nabavka določena. V potrdilu je navesti tudi katera državna ustanova je objavila dotično ofertalno licitacijo. Zbornica opozarja zato vse interese, da v prošnjah za izdajo takih potrdil navedejo vse potrebne podatke, da se jim more takoj izdati zaželjeno potrdilo. Takse in pristojbine za potrdila o konkurenčni sposobnosti tvrdk znašajo 30 dinarjev.

POSTAVITEV DVEH DAVČNIH ODBOROV ZA MESTO V LJUBLJANI.

Po zakonu o neposrednih davkih se davčni odbori postavljajo za okoliš vsakega davčnega oblastva, po potrebi pa sme postaviti minister finance v okoliš enega davčnega oblastva tudi več davčnih odborov. Po pravilniku sme v tem primeru odrediti minister za finance v krajih s preko 50.000 prebivalci, da se postavijo posebni davčni odbori za posredne kategorije zavezancev in sicer sebe za obrt (strokovni obrtni odbor) in posebej za vse ostale osebe, zavezane pridobitni (strokovno trgovsko-industrijski odbor). Na podlagi teh zakonitih določil je generalna direkcija davkov na inicijativo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani postavila za področje davčne uprave za mesto Ljubljana dva davčna odbora, enega za trgovce in industrije, drugega pa za obrtnike in vse ostale davkoplachevalce in odločila, da je za vse ocene v smislu odredb členov 34, 35 in 63 zakona o neposrednih davkih pristojen strokovni trgovsko-industrijski odbor.

UPNIKI KONCERNA BRUNNER.

Dunajska »Die Börse« piše: Upniki tržaškega tekstilnega koncerna Brunner so dovolili podaljšanje moratorija do 10. aprila. Upajo, da bo mogoče ugotoviti do tega termina točen položaj firme in doseči principiellen sporazum glede odplačil izkoriščenih kreditov, zlasti inozemskim upnikom. Kakor čujemo, je največji upnik Brunnerjevega koncerna Banca Commerciale Italiana, kateri dolguje firma nič manj kot 100 milijonov lir. Njej sledi Banca Italo Britannica s 35 milijoni lir, nadalje Banca di Roma s 750.000 dolarji in Banca Commerciale Triestina s 700.000 dolarji. Med glavne inozemske upnike Brunnerjevega koncerna spadajo angleške firme, nadalje švicarske velebanke. Od nemških bank je prizadeta »Berliner Handelsgesellschaft«, od dunajskih bank pa dve velebanke vsaka po 100.000 funti, ena velebanka s 60.000 funti in večja privatna banka s 17.000 funti.

Trgovska pogajanja Jugoslavije s Španijo se pričakuje koncem aprila ali v začetku maja. Priprave so že vse končane. Gre v prvi za izvoz južnega sadja.

Jugoslovenska delegacija, ki nas bo zastopala pri trgovskih pogajanjih v Madridu, nas bo zastopala najbrž tudi na razstavah v Barceloni in Seville.

Predsedstveno poročilo o delovanju Zbornice TOI.

(Poročilo o važnejših zborničnih akcijah, ki ga je podal zbornični predsednik g. Ivan Jelačin ml. v plenarni seji dne 21. marca t. l.)

(Nadaljevanje.)

Obrtno-pravne zadeve.

Zbornične izjave glede obsega obrtnih pravic se nanašajo na pokrivanje streh z opeko od strani zidarskih mojstrov in na izdelovanje cementnih predmetov, dalje na tapetniška dela mizarjev in sedlarjev, na obseg obrtne pravice krovcev, pravice usnjarijev glede izdelovanja bičev in vrvic za čevlje, klobočarjev glede prodaje copat, čevljev in čepic, glede obsega pravic tesarskih mojstrov in mizarjev in končno o pravicah gostilničarjev glede izdelovanja spiritoz. Med ostalimi mišljenji o obrtnih vprašanjih je omeniti 22 dispensnih prošenj za nastop obrtov, 15 prošenj inozemcev za dovolitev izvrševanja obrtov, 2 prošnji za omejeno zidarsko koncesijo, 1 prošnja za omejeno tesarsko koncesijo, 1 prošnja za razširjenje tesarske koncesije, imenovanje predsednikov pri 7 preizkuševalnih komisijah za pomočniške preizkušnje, nadalje o preizkuševalnih redih 2 zadrug, o obsegu pravic tesarskega mojstra za omejeno koncesijo, o izpremembi pravil 4 zadrug, o ustanovitvi 5 zadrug, o ustanovitvi zveze čevljarskih zadrug, o tarifi za avtoizvoščke v ljubljanski oblasti, o maksimalni tarifi za izvoščke in avtoizvoščke v Ljubljani, o tarifi za autobusno progo Lesce-Bled.

Po zadnji plenarni seji so se ustanovile v zborničnem področju 4 nove zadruge in sicer Slaščičarska in medicinska obrtna zadruga v Mariboru, Sodarska obrtna zadruga v Mariboru, Zadruga kovinarjev v Litiji in Kolektivna zadruga obrtnikov na Jesenicah.

Koncem leta je zbornica, kakor prejšnja leta pozvala združne organizacije, da ji dostavijo poročilo o svojem delovanju z združno statistiko. Iz doslej zbranega gradiva se vidi, da delovanje obrtnih združnih organizacij živahno napreduje, posebno pri onih zadrugah, ki imajo samo pripadnike ene ali sorodnih strok.

Pravilnik razsodišča Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

(Nadaljevanje.)

Tudi za nezapršeno zaslišanje je naprositi okrajno sodišče, ako stanuje priča ali zvedenec zunaj Ljubljane ali ako se prič, odnosno zvedenec nočeta odzvati pozivu ali ako se brani pričati, odnosno povedati svoje mnenje.

Sodni vpogled v poslovne knjige izvrši sodišče samo ali po tajniku razsodišča ali po kakem zvedencu. Za vpogled v te knjige zunaj Ljubljane je naprositi pristojno okrajno sodišče.

Zaslišanje zvedencev in sodni vpogled knjig sme odrediti sodišče tudi na lastno inicijativo. Njemu pristojna odločitev o ugovorih strank proti zvedencem.

Tržne cene, ki jih je treba vzeti v poštev za rešitev spora, ugotovi sodišče uradoma.

Dokazna ocena.

§ 34.

Razsodišče mora skrbno oceniti podatke vse razprave in dokazovanja po svojem svobodnem prepričanju ter na tej podlagi presoditi, katere dejanske navedbe naj se smatrajo za istinite in dokazane in katere ne.

Razprava in sodba v odsotnosti stranke, počivanje postopanja, odgoditev razprave.

§ 35.

Če ena izmed strank kljub izkazanemu povabilu ni došla k razpravi, se sme izdati po predlogu navzoče stranke zamudna sodba; pri tem je smatrati za resnične dejanske navedbe došle stranke, ki se tičejo predmeta pravdnega spora, kolikor niso ovržene z danimi dokazi. Če se stranka prostovoljno odstrani med razpravo ali če sicer prisostvuje razpravi, toda noče razpravljati,

se more vršiti obravnava kljub temu samo z drugo stranko ter izreči sodba.

Če ne pride nobena stranka na razpravo, ali če se obe odstranita med razpravo, postopanje počiva, dokler ne predlaga ena izmed strank, da se naj postopanje zopet povzame.

Ako sodišče odgodi razpravo in sta navzoči obe stranki, zadostuje ustna obvestitev strank o prihodnjem naroku ob istočasni zabeleži v zapisnik.

Razpravni zapisnik.

§ 36.

O vsaki razpravi se vodi zapisnik. Ta mora vsebovati:

- čas in kraj razprave, imena razsodnikov in tajnika razsodišča, imena strank in njihovih zastopnikov, kratko označbo spornega predmeta in pripombo, ali je bila razprava javna ali tajna;
- imena oseb, ki so prišle na razpravo kot stranke in imena njihovih morebitnih zastopnikov;
- sodno poravnava in sodne odločbe tekom razprave, zlasti pa sklep o odklonitvi razsodnikov ali med razpravo razglašeno odločbo o pristojnosti razsodišča in o veljavnosti dogovora za razsodišče;
- kratko vsebino izjav, ki so jih podale stranke, priče in zvedenci;
- pripombo, ali sta bili obe stranki pri razglasitvi sodbe prisotni;
- ali se je sodba proglasila ustno ali pridržala izdaja pismene sodbe;
- izrek sodbe, ako se je proglasila ustno.

Zapisnik se mora strankam dati na vpogled ali prečitati in stranke ga morajo podpisati. Odklonitev podpisa je zabeležiti v zapisniku in obenem navesti vzroke odklonitve. Zapisniku je treba priklopiti pooblastilne listine, če ni pooblastila stranka zastopnika protokolarno.

Zapisnik podpišejo vsi trije razsodniki in tajnik razsodišča.

Sklep razprave in sodba.

§ 37.

Čim smatra sodišče, da je sporna stvar dovolj razjasnjena, sklene predsednik dokazovanje in razpravo.

§ 38.

Razsodišče razsoja v tajni seji, o kateri se vodi poseben zapisnik.

O vprašanju pristojnosti razsodišča, o potrebi, da se postopanje dopolni in o ostalih predhodnih vprašanjih se mora glasovati, preden se glasuje o glavni stvari.

Noben razsodnik se ne sme odtegniti glasovanju, to tudi ne v primeru, če je ostal v manjšini pri glasovanju o kakem vprašanju, ki ga je bilo treba odločiti že preje.

Odloča se z večino glasov. Predsednik glasuje zadnji.

Sodbo razglasi predsednik razsodišča redoma ustno takoj po razpravi. V obsežnih pravnih pa si more razsodišče pridržati, da izda sodbo pismeno v roku največ 8 dni. V tem primeru dobi vsaka stranka po en izvod sodbe.

S sodbo se morajo razglasiti tudi njeni razlogi. Če se razglasi sodba takoj po razpravi, se sme predsednik omejiti na objavo le najbitnejših razlogov. Razglasitev sodbe je pravoveljavna brez ozira na to, ali so stranke prisotne ali ne.

Vsaka stranka je upravičena proti plačilu takse in predpisanih kolkov zahtevati overovljen prepis sodbe, kakor tudi prepis sklenjene poravnave.

V kondemnatorni sodbi je vstaviti pod pretnjo izvršbe rok, v katerem se mora obveza izpolniti. Dajatev v denarju se mora izpolniti v treh dneh, za druge dajateve pa sme rok presegati 8 dni le izjemoma, če to zahteva narava izpolnitve. Rok začne teči z dnem po razglasitvi sodbe, ako je bila obsojena stranka navzoča, sicer pa z dnem, ko je bila sodba dostavljena. (Konec prihodnjih.)

Trajen vir dohodkov

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lešnik,
Maribor, Cankarjeva 26

nudi prodaja

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Trgovinske zadeve.

V letošnjem letu čakajo našo izvozno trgovino zopet novi težki problemi. Posebno velike skrbi povzročajo ukrepi inozemskih držav za zaščito domačih interesov, ki bodo v mnogem oziru vplivali na našo trgovino z jajci in na izvoz hmelja, ki sta poleg stavbnega lesa najvažnejša eksportna predmeta zborničnega področja. Za Anglijo, ki je uvedla letošnjo pomlad žigosanje jajc, pripravljajo enak ukrep tudi Švica, Nemčija pa, ki je naš glavni konzument hmelja, pripravljajo uvedbo obveznega signiranja domačega hmelja, kar bo imelo tudi za naš uvozni promet znatne posledice.

Zbornične izjave v trgovskih zadevah se nanašajo na 17 dispensnih prošenj za nastop trgovine z mešanim blagom, 14 prošenj inozemcev za dovolitev izvrševanja trgovskih obrtov, 6 razprodajnih prošenj, 12 prošenj za nove sejme, 4 prošnje za odobritev sejmskih pristojbin, 3 prošnje za javno tehtnico, 8 prošenj za odobritev tarife za javno tehtnico, 1 prošnja za realitetno pisarno in 1 prošnja za trgovino s cunjami, kostmi in starimi kovinami.

Statistika gibanja.

Konkurzi so bili razglašeni nad 2 posameznimi protokoliranimi tvrdkami, 1 zadrugo in 6 neprotokoliranimi tvrdkami. Število novih vpisov protokoliranih tvrdk znaša v dobi od zadnje plenarne seje 29 posameznih tvrdk, 3 javne trgovske družbe, 10 družb z omejeno zavezo in 3 pri delniških družbah ter 14 gospodarskih zadrug.

Trgovski obrati izkazujejo v zadnjem četrtletju preteklega leta z ozirom na težke prilike pri 514 prijavih in 585 odjavah nazadovanje za 71 obratov, nasprotno pa med obrtniškimi podjetji beležimo še znaten prirastek, ker presega število prijav s 734 obrati število odjav s 569 obrati za 165 novoosnovanih tvrdk. Od teh pripade največje število na šivilje (73), čevljarje (22), mizarje (16), podjetja za strojno pletenje (19), automobile izvoščke (25), dočim število gostiln konstantno nazaduje, enako tudi število sejmarjev.

Trgovinske pogodbe.

Na poziv ministrstva trgovine in industrije zbira sedaj zbornica gradivo za trgovinsko pogodbo s Poljsko, Bolgarijo in Turčijo. Preliminarna pogajanja za ureditev obmejnih vprašanj med našo državo in Bolgarijo so bila pretekli teden v Pirotu zaključena in je v vseh važnih vprašanih dosežen sporazum. Zato je pričakovati, da jim bodo lahko neposredno sledila pogajanja za trgovinsko pogodbo. Brezpodobno stanje je dosedaj močno oviralo medsebojni kupčijski promet obeh držav, ker so visoke carinske postavke avtonomne tarife za uvoz večine blaga prohibitivne. Zato je tudi razumljivo, da je znašal uvoz iz Bolgarije na primer v letu 1927 samo 9-8 milijona dinarjev in izvoz tja pa 12-6 milijona dinarjev. Dasi imamo z Bolgarijo okrog 400 km skupne meje in potrebo živahnih kupčijskih stikov, stoji ona danes v naši zunanji trgovini na 20., odnosno na 24. mestu. Trgovinska pogodba bode te odnosi brezdvoma bistveno izboljšala. Bolgarska tržišča so tudi za Slovenijo posebno važna za industrijo umetnih gnojil, železnih izdelkov, papirja, kemičnih in usnjarskih proizvodov. Vsled vednega odlašanja sklepa trgovinske pogodbe smo seveda izgubili na bolgarskih tržiščih mnogo postojank, ki jih bo sedaj težko pridobiti nazaj.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Ponudbe in povpraševanja.

Ludwig Baullerl, Velika Kikinda, želi stopiti v stik s tukajšnjimi podjetji oziroma tovarnami, ki izdelujejo damsko perilo. V poštev pride samo fino in prvovrstno perilo.

Mr. Alfred Blum, kem. farm. laboratorij, Subotica, Strossmajerova ul. 11, želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi tvrdkami, ki se pečajo z izdelovanjem Alauna (stipse) v prahu.

J. Krátký; Landwirtschaftliche Maschinenfabrik, Prerau in Mähren, Č. S. R., želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi solidnimi tvrdkami, ki se pečajo s trgovino s poljedelskimi stroji. Imenovano podjetje namerava namreč k nam uvažati poljedelske stroje.

Josip Ehrlich, mehaniška strgarska radionica, Sombor, želi stopiti v kupčijske stike s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo okrogle palice iz bukovega ali drugega trdega lesa, debelina 20 in 30 mm, dolžina 100 do 150 cm.

Versandhaus Heinrich Schwabenbauer, Graz, Baumkircherstrasse 2, želi stopiti v poslovne stike s tukajšnjimi podjetji, ki izdelujejo stole iz okroglega lesa. Gre za večje količine.

Zastopnika za razpečevanje čaja išče neka grška trgovska in industrijska tvrdka iz Aten. Natančnejši naslov tvrdke je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

RAZSTAVE IN SEJMI.

Razstava moderne trgovine v Brnu. V Brnu se vrši letos od 3. avgusta do 15. septembra velika razstava moderne trgovine. Bo to zelo interesantna, originalna gospodarska prireditev, ki bo organizirana v velikem stilu pod protektoratom češkega ministrstva trgovine in industrije.

XI. Vzorčni semenj v Padovi (Italija). V Padovi se vrši XI. mednarodni vzorčni semenj od 8. do 23. junija t. l.

XX. Nizozemski velesejem se je vršil od 19. do 28. februarja 1929 v Utrehtu. Število razstavljalcev je znašalo 1151, dočim se ceni število posetnikov na približno 75.000. Prihodnji velesejem se vrši jeseni od 9. do 12. septembra 1929.

Mednarodni pomladanski sejem v Budimpešti se vrši od 4. do 13. maja, v Padovi pa od 8. do 23. junija.

Kvalitetna znamka

Zahtevajte povsod!

ODDAJA KOLODVORSKIH RESTAVRACIJ V ZAKUP.

Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Pragersko se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 23. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Oddaja zakupa bufeta na postaji Zavidovič se bo vršila potom licitacije dne 20. aprila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

PO SVETU.

Brezposelnost v Nemčiji je vsled ugodnejšega vremena padla v prvi polovici marca za 5-6% na 2,325.000 oseb.

26.000 avtotaksijev ima Nemyork. Živnoba zvišuje glavnico od 200 na 300 milijonov Kč, njena sredstva se zvišajo z novo delniško emisijo na 685 milijonov Kč.

Konferenca o predvojnih dolgovih se bo vršila v mesecu maju v Parizu. Zastopnik nasledstvenih držav je dr. Ploj. Bombažev trg je kazal v zadnjem času veliko podanjanje cen. Vendar pa ostane baza za nadalje čvrsta.

Angleška General Electric Co je izdajajo novih delnic sedaj tako uredila, da imajo Amerikanci sicer nakupno pravico, da se je pa ne morejo poslužiti.

Delnice sladkorne tovarne v Čupriji bodo prežigosali od 200 na 450 Din.

Centralno kreditno banko za poljedelstvo bo ustanovila mednarodna finančna skupina v Varšavi na Poljskem. Začetna glavnica je določena z 20 milijoni dolarjev.

Industrija umetne svile v Nemčiji je postala resna nevarnost za tekstilno industrijo in se bo le-ta morala preurediti. Umetna svila krije v Nemčiji že 50 odstotkov potrebe na perilu, v Ameriki pa 30 odstotkov.

Tekstilna industrija v Nemčiji dela vsled konkurence umetne svile z zgubo, izgledi so temni, današnje cene izdelkov so 30 do 35 odstotkov pod normalnimi.

Francoski kalijev trust je zvišal delniško glavnico na 150 milijonov frankov. Ukrenili so vse potrebno, da tuji kapital ne bi postal v podjetju premočen. Torej povsod isto stremiljenje: varstvo domačih podjetij pred prevelikim vplivom tujega kapitala.

Angleško industrijsko delegacijo v Moskvi je pozdravila tamošnja trgovska zbornica. Iz govorov na obeh straneh je zvenela pripravljenost, da se vzpostavi med Rusijo in Anglijo zopet redni trgovski odnosi.

Največja tovarna avtomobilov v Evropi bo postalo po zatrdilu Sloana, predsednika General Motors, Opelovo podjetje. Opelove 3 tipe bodo pretvorili ameriški inženjerji v nov tip; Amerika takšnega tipa ne potrebuje, v Evropi se bo pa gotovo udomačil.

Obtek bankovcev v Avstriji znaša okoli 860 milijonov šilingov, kritje je prispele na 76%.

5 odstotkov vrednosti prodanega ruskega petroleja bo služilo za odškodnino prejšnjih lastnikov ruskih petrolejskih nahajališč. S tem dogovorom so Rusi nekako priznali svojo pripravljenost za sodelovanje na mednarodnem petrolejskem trgu.

Gospodarski položaj Češkoslovaške ocenjuje poročilo češkoslovaške Narodne banke v splošnem za ugoden.

Avstriji in Rumuni se pogajajo glede kompenzacijske izmenjave goveje živine. Rumuni bi dobavili Avstriji klavno živino, ta pa Rumunom plemensko živino.

Velika prodaja vina, kakor se v takem obsegu redko izvrši, se je izvršila v Tokaju na Ogrskem: tvrdka Zimmermann je kupila iz neke zapuščine 2800 hektolitrov vina iz let 1860 do 1927.

V pšenici novega pridelka se je pričela že obsežna mednarodna špekulacija, ki se je udeležujejo tudi jugoslovanski producenti.

Trdna tendenca na trgu koruze je bila v zadnjem času merodajna za žitni trg. Sedaj je ta tendenca popustila; vzrok vidijo v prvi vrsti v velikih dunajskih arbitražnih prodajah.

Prvi polletni obrok industrijske obremenitve za peto reparacijsko leto so plačali Nemci reparacijskemu agentu točno in redno 1. in 2. t. m. Obrok znaša 150 milijonov mark.

Evropski trust linoleja bo izplačal za preteklo leto 7-odstotno dividendo. Trust zastopa švicarske, nemške, švedske, francoske in holandske interese.

RAZNO.

Hranilne vloge v Češkoslovaški so v januarju narasle za 367 milijonov Kč in so dosegle 17.459 milijonov Kč. Hranilnic je 370. Januarski prirastek je deloma posledica priračunjenih kapitaliziranih obresti. 168 nemških hranilnic je imelo na koncu januarja 5368 milj. Kč hranilnih vlog, 200 čeških 10.874 milijonov, osem slovaških 201 milj. Kč, dve zvezni 1016 milijonov Kč.

Cena aluminija se bo najbrž dvignila. Evropski kartel aluminija se pogaja sedaj glede zvišanja cen za aluminij. Glede na to, da stane tona elektrolitnega bakra v Londonu sedaj že 112 funtov, tona aluminija pa 95 funtov, se smatra zvišanje cene aluminija brez nadaljnega za možno. Nekoliko težaven je položaj kartela na prekomorskih trgih, kjer dela ameriški trust tako poceni, na primer v Vzhodni Aziji, da je konkurenca kartela popolnoma izključena. Pripomniti je treba, da je lani kartel ceno za 10% znižal.

Ljubljanska borza.

Tečaj 5. aprila 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22.825
Berlin 1 M	18.4875	18.5175
Bruselj 1 belga	—	7.909
Budimpešta 1 pengő	—	9.9277
Curich 100 fr.	1094.40	1097.40
Dunaj 1 šiling	7.9894	8.0194
London 1 funt	275.97	276.77
Newyork 1 dolar	—	56.83
Paris 100 fr.	—	222.46
Praga 100 kron	168.18	168.98
Trst 100 lir	—	297.92

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, denar 130 Din; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, denar 850 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Zdrž. papirnice Vevče, Goritane in Medvode d. d., Ljubljana, denar 120 Din; »Stavbna družba« g. g., Ljubljana, denar 50 Din; »Seširc«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, denar 105 Din; Tvorница za dušik d. d., Ruše, denar 250, blago 200 dinarjev.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 1 m³ Din 280—300; brzojavni drogovi 250 do 280; bordonali merkantilni 320—350; trami merkantilni 290—300; škorete, konične, od 16 cm naprej 600—650; škorete paralelne, od 16 cm naprej 660—700; škorete, podmerne, do 15 cm 500—550; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 550—600; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580—630. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—510; deske-plohi, naravni, ostarobi 750—1000; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650—800; deske-plohi, parjeni, ostarobi 1000—1250; testoni 500 do 550; tavolete 1200—1250. Hrast: hlodi I., II. 450—700; bordonali 1300—1500; deske-plohi, neobrobjeni, boules 1300—1600; deske-plohi, neobrobjeni merkantil. 650—1150; deske-plohi, ostarobi (podnice) 1200—1350; frizi 1050—1250. Drva: bukova 22—24; hrastova 20—23. Železniški pragevi: 2-60 m, 14x24; hrastovi 50—55. Oglje: bukovo za 100 kg 85—90.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 20% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 297.50—300; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voz., slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 300—302.50; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 305—307.50 Din. Koruza: »la plata«: dobava meseca maja, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 325—327.50; »la plata«: dobava junija, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 320—322.50; »la plata«: dobava julij, avgust in september, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 312.50 do 315; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. post., plačilo v 30 dneh, 322.50 do 325; bačka: času primerno suha, dobava v aprilu, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 330—335; bačka: suha, zdrava, dobava meseca maja, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 337.50—340. Ječmen: baranjski, pivovarski, 68/68 kg, 345—347.50; bački, ozimni, 67/68 kg, 330—332.50 Din. — Oves: bački, slovenska postaja, navadna vozina, 305—310. — Moka: pšenična 0g; fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendenca: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena.

Zaključki: les: 5 vagonov; deželni pridelki: 3 vagoni; drugo: — vagonov.

JUGOSLAVIJA IN OGRSKA TER TURSKI TRG.

Kakor smo nekoč že poročali, bi imela Jugoslavija dobre izgleda, da bi prodala del svojega previšnega žitnega pridelka v Turčijo. Ogrska se pa bori za turški trg moke in upa, da bo mogla s pričelkom plojbe prodati v Turčijo večje množine moke. Sedaj se mora boriti ogrska moka še z močno ameriško konkurenco. Ameriška moka more kvalitativno tekmovali z ogrsko, in je pri tem še cenejša. Vseeno se je Ogrum posrečilo, da so prodali že več vagonov moke v Turčijo. Tudi v Italijo in Grčijo so Ogrji že precej prodali. Turški trg je za žito in za moko zelo dovozen, obsežne stepe in tudi puščave poljedelstvu niso pripravne in čakajo še na namakalne naprave.

JUGOSLOVANSKA MLINSKA INDUSTRIJA.

Zborovanje srbskih mlinarjev je opozarjalo na težki položaj jugoslovanske mlinske industrije. Ta industrija od leta 1924 dalje stalno nazaduje, koje nazadovanje so razne trgovske pogodbe še pospešile. Lani je bilo po podatkih mlinske zadruga eksportiranih 560 vagonov žita in moke manj kot jih je bilo importiranih. Obenem so se nahajale doma velike množine žita in moke čez lastno potrebo. Omenjene trgovske pogodbe so onemogočile izvoz agrarnih produktov iz Jugoslavije v inozemske države in so hkrati še odprle jugoslovanski trg za inozemske ag-

rarne produkte. Slaba tolažba je, da se mlinski industriji tudi drugod slabo godi. Tako smo že večkrat pisali o težkočah, s katerimi se bori n. pr. ogrska mlinska industrija, o insolventnosti mlinskega velekoncerna Viktorija in o njegovi preureditvi v druge namene.

PORABA ELEKTRIKE MERILO AMERIŠKE KONJUNKTURE.

Industrijsko aktiviteto v U. S. A. kaže dvig razvoja porabe elektrike. »Electrical World« je izračunal, da je bila industrijska poraba električnega toka v U. S. A. v februarju za 6 odstotkov večja kot v januarju in za 10% večja kot v lanskem februarju. Poraba toka v valjarnah in jeklarnah je bila v februarju celo za 22 odstotkov večja kot v istem lanskem mesecu, poraba v kovinski industriji za 20,5, poraba v avtomobilni industriji za 9 odstotkov.

POSPBEVANJE PREMOGARSTVA NA OGRSKEM.

Državne, oblastne in druge uprave na Ogrskem so dobile nedavno povelje, da smejo uporabljati le domači premog. Sedaj namerava uvesti ogrska vlada nove odredbe za pospeševanje domačega premogarstva. V parlamentu je vložen že zakonski načrt, po katerem bodo dobile zasebno stanovanjske hiše v Budimpešti in drugih večjih mestih pristojbinske in davčne olajšave le tedaj, če bo centralna kurjava v njih prikrojena za porabo domačega premoga. Na Ogrskem se prav živahno zida in bo ta

zakon seveda prav izdatno pripomogel do večjega konsuma domačega premoga. Kakor beremo, mislijo se na daljne odredbe za pospeševanje domačega premogovnega konsuma.

Državoznanstvo. Dr. Fran Ogrin, vladni svetnik v Kamniku, izda v samozaložbi knjigo »Državoznanstvo«, ki nudi v 4 delih pregled naše državne organizacije, važnih zakonov izpred in po 6. januarju 1929 in vsebuje tudi »mislil o bodoči ureditvi«. Ti deli so: Splošna državna ureditev, državna ureditev naše kraljevine, kmetijstvo in zakonodaja, razne zadeve, ustanove in zakoni. Knjiga je v tisku in izide do konca meseca aprila ali začetkom maja, obsega ca 130 strani in stane v nadrobni prodaji 30 dinarjev. Knjiga bo služila zlasti zasebnikom, trgovcem, občinam, šolam itd. Dobivala se bo v knjigarnah, more pa se naročiti tudi že sedaj pri pisatelju (Kamnik). Tiska tiskarna M. Hrovatin, Ljubljana.

Cankarjeva družba. Delavstvo si je ustanovilo svojo književno založbo »Cankarjevo družbo« ter ob enem s tem postavilo trajen in živ spomenik Ivanu Cankarju. Izdala bo »Cankarjeva družba« vsako leto na jesen štiri knjige, katere bodo dobivali člani za letno članarino Din 20.— Pozdravljamo ta korak delavstva, ker knjiga je najboljši učitelj in prijatelj vsakega.

Baisse na trgu jajec se nadaljuje, 3. t. m. smo prišli na Din 0,95 za kos. A najbolj nevarna kriza je premagana in se bodo cene sedaj gotovo kmalu stabilizirale.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 29. marca 1929 je bilo pripeljanih 32 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari komad 150—160 Din, 7 do 9 tednov stari 180—200 Din, 3 do 4 mesece stari 250 do 350 Din, 5 do 7 mesecev stari 400 do 500 Din. 1 kg žive teže 10—12,50 Din, 1 kg mrtve teže 15—18 Din. Prodanih je bilo 24 svinj.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 24. aprila t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg tračnih žebeljev. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. aprila t. l. pri Ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico v Zemunu, glede dobave 96.000 metrov različnega platna in 5000 metrov gradla; dne 24. aprila t. l. glede dobave 5000 ton premoga; dne 25. aprila t. l. pa glede dobave 50.000 kg mila za pranje. Dne 23. aprila t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materiala za gornji stroj (spojnice, spojni vijaki, skretniški material, podložne plošče, železni pragovi, tračnice itd.). — Dne 23. aprila t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje v Beogradu, glede dobave večje množine cigaretnega papirja; dne 25. aprila t. l. pa glede dobave 603.000 metrov pločevinastih spojníc. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.)

TRAJNO koristno darilo je samo **'GRITZNER'** in **'ADLER'** šivalni stroj ter pisalni stroj **'URANIA'**.

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

SLAVIJA jugoslovanska zavarovalna banka d. d.

se priporoča za zavarovanje industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij proti požaru, vlamu in tatvini, zakoniti dolžnosti jamstva, nezgodam z avtomobili, poškodbam stekla i. t. d. Zavarovanje življenja v raznih kombinacijah. Centrala v Ljubljani. * * Podružnice po vsej Kraljevini.

Carborundum
Elektrit
Elektro-corund
Silicium-carbid

v ploščah in kosih za brušenje vodnih žag, orodja, kamena in teraca nudi najceneje

Feliks Toman ml.
Ljubljana, Resljeva c. 30

PRIMULIN

najbolj dovršeni svetlopišni papir

za suho kopiranje z amonjakom, širok 75 cm in 100 cm. Prekaša vse dosedanje izdelke.

Fabrikat L. Van der Grinten, Venlo, Holland.
Jugoslovanski patent št. 6042

Samoprodaja za Slovenijo:

NOVA ZALOŽBA

r. z. z. o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 19

Telefon št. 2793   Telefon št. 2793

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2000 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2000
Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

TOVARNA PERILA TRIGLAV, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča veliko izbiro moškega perila po konkurenčnih cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

Račune, memorandume, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecijsko
blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki
na razpolago!

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

PROMETNA BANKA D. D., Ljubljana, Stritarjeva 2

Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.

Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pism, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.